

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Δικαστήριο: **ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ**

Τόπος: **ΑΘΗΝΑ**

Αριθ. Απόφασης: **25**

Έτος: **2004**

**Όροι ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΕΡΓΑΤΙΚΟ
θησαυρού: ΔΙΚΑΙΟ)**

Περίληψη

Παρέμβαση -. Νόμιμη η άσκηση πρόσθετης παρέμβασης για πρώτη φορά στην Ολομέλεια του ΑΠ. Δεν προσκρούει στο Συντ., την 154/1981 ΔΣΕ και την ΕΣΔΑ, η ανάθεση με νόμο της διαιτησίας συλλογικών εργατικών διαφορών σε όργανα ν.π.ι.δ. που ο νόμος αυτός ιδρύει, εφόσον τα διαιτητικά αυτά όργανα παρέχουν τα εχέγγυα ορθής και αντικειμενικής κρίσης, η δε απόφασή τους υπόκειται σε προβλεπόμενο από το νόμο δικαστικό έλεγχο. Σχέση διαιτητών και ΟΜΕΔ.

Κείμενο Απόφασης

Αριθμός 25/2004

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

ΣΕ ΠΛΗΡΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από τους Δικαστές της Πλήρους Ολομέλειας Γεώργιο Κάππο, Πρόεδρο του Αρείου Πάγου, Πέτρο Κακκαλή, Δημήτριο Σουλτανιά, Θεόδωρο Λαφαζάνο, Στυλιανό Πατεράκη και Αθανάσιο Κρητικό, Αντιπροέδρους Αρείου Πάγου, Ρωμύλο Κεδίκογλου, Σπυριδωνα Μπαρμπαστάθη, Νικόλαο Κασσαβέτη, Γεώργιο Ναυπλιώτη, Ανάργυρο Πλατή, Χρήστο Μαυρογένη, Ευριπίδη Αντωνίου, Χρήστο Μπαβέα, Δημήτριο Γυφτάκη, Σταμάτιο Γιακουμέλο, Κωνσταντίνο Μουλαγιάννη, Ιωάννη Δαβίλλα, Πολύκαρπο Βούλγαρη, Νικόλαο Οικονομίδη, Γεώργιο Σαραντινό, Σπυριδωνα Κολυβά, Γεώργιο Αμελαδιώτη, Στέφανο Γαβρά, Χρύσανθο Παπούλια, Χρήστο Γεωργαντόπουλο, Χαράλαμπο Αντωνιάδη, Γεώργιο Βούλγαρη, Ευάγγελο Σταυρουλάκη, Δημήτριο Λοβέρδο, Αθανάσιο Γιωτάκο, Γεώργιο Φώσκολο, Γεώργιο Χλαμπουτάκη, Νίκη Γιαννακάκη, Δημήτριο Κυριτσάκη και Αχιλλέα Νταφούλη, (κωλυομένων των λοιπών δικαστών).

ΣΥΝΗΛΘΕ σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του στις 29 Απριλίου 2004, με την παρουσία του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου Δημητρίου Λινού και της Γραμματέως Κωνσταντίνας Ξηροτύρη, για να δικάσει μεταξύ:

Του αναιρεσιόντος: Σ. συνδικαλιστικής οργανώσεως (Ομοσπονδίας) με την επωνυμία «Πανελλήνιος Ομοσπονδία Ξενοδόχων» (ΠΟΞ), που εδρεύει στην Αθήνα και εκπροσωπείται νόμιμα. Εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Δημήτριο Ζωητό.

Των αναιρεσιβλήτων: 1) Σ. συνδικαλιστικής οργανώσεως (Ομοσπονδίας) με την επωνυμία «Πανελλήνιος Ομοσπονδία Εργατών Επισιτισμού και Υπαλλήλων Τουριστικών Επαγγελματιών, που εδρεύει στην Αθήνα και εκπροσωπείται νόμιμα, το οποίο εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Γεώργιο Κατρούγκαλο και 2) νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου (ΝΠΙΔ) με την επωνυμία «Οργανισμός Μεσολαβήσεως και Διαιτησίας» (ΟΜΕΔ), που εδρεύει στην Αθήνα και εκπροσωπείται νόμιμα, το οποίο εκπροσωπήθηκε από τους πληρεξούσιους δικηγόρους του Αριστείδη Καζάκο, Δημήτριο Τραυλό -Τζανατάκο και Νικόλαο Δούναβη.

Της προσθέτως παρεμβαίνουσας: Τριτοβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης-σωματείου με την επωνυμία «Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας» (ΓΣΕΕ), που εδρεύει στην Αθήνα και εκπροσωπείται νόμιμα, η οποία εκπροσωπήθηκε από τους πληρεξούσιους δικηγόρους της Χρήστο Νικολουσόπουλο, Αριστεΐδη Καζάκο και Σοφία Καζάκου. ΥΠΕΡ: Του σωματείου με την επωνυμία «Πανελλήνια Ομοσπονδία Εργατών Επισιτισμού και Υπαλλήλων Τουριστικών Επαγγελματιών», που εδρεύει στην Αθήνα και εκπροσωπείται νόμιμα, το οποίο εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Γεώργιο Κατρούγκαλο

ΚΑΤΑ: Του σωματείου με την επωνυμία «Πανελλήνια Ομοσπονδία Ξενοδόχων» (ΠΟΞ)», το οποίο εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Δημήτριο Ζωητό. Κοινοποιουμένη: προς το ΝΠΙΔ με την επωνυμία «Οργανισμός Μεσολαβήσεως και Διαιτησίας» (ΟΜΕΔ), που εδρεύει στην Αθήνα και εκπροσωπείται νόμιμα, το οποίο εκπροσωπήθηκε από τους πληρεξούσιους δικηγόρους του Αριστεΐδη Καζάκο, Δημήτριο Τραυλό -Τζανετάκο και Νικόλαο Καζάκο.

Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 3-7-2001 αγωγή του ήδη αναιρεσιόντος που κατατέθηκε στο Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών. Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 1584/2002 του ίδιου δικαστηρίου και 2781/2003 του Εφετείου Αθηνών. Την αναίρεση της τελευταίας απόφασεως ζητεί το αναιρεσίον με την από 13-1-2004 αίτησή του, την οποία έφεραν προς συζήτηση στην πλήρη Ολομέλεια του Αρείου Πάγου, με την από 27 Ιανουαρίου 2004 κοινή πράξη τους, ο Πρόεδρος και ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου γιατί με την αίτηση αυτή τίθεται νομικό ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος. Υπέρ του πρώτου αναιρεσιβλήτου παρενέβη η Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας (ΓΣΕΕ) με την από 6-4-2004 πρόσθετη παρέμβασή της.

Κατά τη συζήτηση της αιτήσεως αυτής, που εκφωνήθηκε από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν όπως σημειώνεται πιο πάνω. Ο εισηγητής Αρεοπαγίτης Αχιλλέας Νταφούλης ανέγνωσε την από 16-4-2004 έκθεσή του με την οποία εισηγήθηκε να συνεκδικασθούν οι υπό κρίση αίτηση αναίρεσης και πρόσθετη παρέμβαση, να γίνει δεκτή η πρόσθετη παρέμβαση και να απορριφθεί η αίτηση αναίρεσης. Οι πληρεξούσιοι των διαδίκων ανέπτυξαν και προφορικά τους σχετικούς ισχυρισμούς τους που αναφέρονται στις προτάσεις τους και ζήτησαν: ο πληρεξούσιος του αναιρεσιόντος την παραδοχή της αιτήσεως αναίρεσεως, οι πληρεξούσιοι των αναιρεσιβλήτων την απόρριψή της και οι πληρεξούσιοι της προσθέτως παρεμβαίνουσας την παραδοχή της πρόσθετης παρέμβασης και την απόρριψη της αναίρεσης, καθένας δε την καταδίκη του αντίδικου μέρους στη δικαστική δαπάνη. Ο Εισαγγελέας πρότεινε να απορριφθούν όλοι οι λόγοι της αναίρεσης ως αβάσιμοι, να γίνει δεκτή ως βάσιμη η πρόσθετη παρέμβαση και να συνεκδικασθούν η αναίρεση και η πρόσθετη παρέμβαση.

Κατόπιν αυτών ο Πρόεδρος έδωσε εκ νέου το λόγο στους πιο πάνω πληρεξουσίου των διαδίκων, οι οποίοι αναφέρθηκαν σε αυτά που προηγούμενα είχαν αναπτύξει.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1.- Η υπό κρίση αίτηση αναίρεσης παραδεκτά εισάγεται στην πλήρη Ολομέλεια με την 12/2004 κοινή πράξη του Προέδρου και του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, σύμφωνα με τα άρθρα 563 παρ. 3 ΚΠολΔικ και 23 παρ. 2 του ν. 1756/1988, όπως ισχύει μετά το άρθρο 16 του ν. 2331/1995. Ασκήθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα, άρα είναι παραδεκτή και πρέπει να εξεταστεί για το παραδεκτό και το βάσιμο των λόγων της.

Με την αίτηση αυτή πρέπει να συνεκδικαστεί, (άρθρα 31 παρ. 1, 246 και 573 παρ. 1 ΚΠολΔικ) και η από 6-4-2004 πρόσθετη υπέρ του πρώτου αναιρεσιβλήτου σωματείου παρέμβαση, που ασκήθηκε παραδεκτά από την τριτοβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση με την επωνυμία "Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος" (Γ.Σ.Ε.Ε) με δικόγραφο για πρώτη φορά ενώπιον της Ολομέλειας αυτής του Αρείου Πάγου και είναι νόμιμη (άρθρα 80, 675Α και 669 παρ. 2 ΚΠολΔ, όπως το δεύτερο τέθηκε με άρθρο 9 παρ. 1 του ν. 3189/2003). Πρόδηλο είναι εδώ το έννομο συμφέρον της παρεμβαίνουσας, διότι το πρώτο αναιρεσιβλήτο σωματείο είναι μέλος της.

2. - Με την από 3-7-2001 αγωγή στο μονομελές πρωτοδικείο Αθηνών, το αναιρεσίον ισχυρίστηκε, ότι το πρώτο αναιρεσιβλήτο σωματείο υπέβαλε στις 28-3-2001 αίτηση προς το δεύτερο αναιρεσιβλήτο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία "Οργανισμός Μεσολαβήσεως και Διαιτησίας (ΟΜΕΔ)" για παροχή υπηρεσιών διαιτησίας σε συλλογική διαφορά, προς ρύθμιση των

όρων αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις όλης της χώρας, ότι στην αίτηση αυτή εκδόθηκε η 10/2001 διαιτητική απόφαση του διαιτητή του ΟΜΕΔ που αύξησε τους βασικούς μηνιαίους μισθούς κατά ποσοστό 2,8% από 1-1-2001 και 1,4% από 1-7-2001, και ότι η απόφαση αυτή εκδόθηκε κατά παράβαση της 154 Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας (ΔΣΕ), του άρθρου 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), καθώς και των άρθρων 8, 22 παρ. 2, 43 παρ. 2 και 4 του ισχύοντος Συντάγματος. Με βάση αυτά, ζήτησε το αναιρεσεϊόν, από το παραπάνω δικαστήριο, κατά τη διαδικασία των εργατικών διαφορών (άρθρα 663 επ. ΚΠολΔικ), να αναγνωρισθεί ότι η ως άνω διαιτητική απόφαση, που εκδόθηκε κατά τις διατάξεις του ν. 1876/1990, είναι ανίσχυρη και άκυρη. Με αυτό το περιεχόμενο και αίτημα η αγωγή, κατά το μέρος που στρεφόταν κατά του δεύτερου αναιρεσιβλήτου ΟΜΕΔ, ήταν παθητικά ανομιμοποίητη σύμφωνα με το άρθρο 68 ΚΠολΔικ, προεχόντως διότι υπό τα εκτιθέμενα πραγματικά περιστατικά φορείς της επίδικης έννομης σχέσης και υποκείμενα της διαιτητικής διαφοράς δεν ήταν ο ΟΜΕΔ, αλλά το αναιρεσεϊόν και το πρώτο αναιρεσιβλήτο, δύο δηλαδή σωματεία που είχαν αντίθετα συμφέροντα και αντιδικία στη διαιτητική δίκη. Αλλά και διότι ο ΟΜΕΔ, όπως προκύπτει με σαφήνεια από τις διατάξεις του ν. 1876/1990 και ιδίως αυτές των άρθρων 2, 15, 16, 17 και 18 παρ. 2 εδ. β, σε συνδυασμό με εκείνες των άρθρων 9 παρ. 1 εδ. β του Π.Δ/τος 198/1990 και 3 παρ. 1 και 6 του κανονισμού οργάνωσης και λειτουργίας του, είναι απλά φορέας της διοικητικής διαχείρισης του συστήματος επίλυσης συλλογικών διαφορών, καθώς και της γραμματειακής υποστήριξης, δεν εκδίδει τη διαιτητική απόφαση και δεν παρεμβαίνει στο έργο του διαιτητή. Ο τελευταίος συνδέεται με τον ΟΜΕΔ με σύμβαση ανεξάρτητων υπηρεσιών (άρθρο 3 ΠΔ. 147/1991), δεν υπόκειται στο διευθυντικό δικαίωμα αυτού και δεν δεσμεύεται από εντολές ή υποδείξεις του, αλλά ασκεί δημόσιο λειτουργήμα με πλήρη αυτονομία και ανεξαρτησία. Ενόψει αυτών το Εφετείο που απέρριψε την αγωγή ως απαράδεκτη καθόσον αφορά τον ΟΜΕΔ, με την αιτιολογία ότι ήταν παθητικά ανομιμοποίητη, δεν παραβίασε τις παραπάνω διατάξεις, ούτε παρά το νόμο κήρυξε απαράδεκτο και επομένως δεν υπέπεσε στην πλημμέλεια από το άρθρο 559 αριθ. 14 του ΚΠολΔικ και ο αντίθετος πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

3. - Το άρθρο 22 παρ.2 του Συντάγματος ορίζει ότι «με νόμο καθορίζονται οι γενικοί όροι εργασίας, που συμπληρώνονται από τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας με ελεύθερες διαπραγματεύσεις και, αν αυτές αποτύχουν, με τους κανόνες που θέτει η διαιτησία». Η αναφορά της διάταξης αυτής σε «διαιτησία», χωρίς προσδιορισμό του είδους της και χωρίς να προκύπτει τίποτε σχετικό από τις προπαρασκευαστικές εργασίες και συζητήσεις στην αναθεωρητική Βουλή, έχει την έννοια ότι καταλείπεται καταρχήν ευχέρεια στο νομοθέτη να καθιερώσει το σύστημα διαιτησίας που εκείνος κρίνει σκόπιμο για τη διασφάλιση της εργασιακής ειρήνης μεταξύ των κοινωνικών εταίρων. Συνεπώς δεν προσκρούει στην ως άνω συνταγματική διάταξη η ανάθεση με νόμο της διαιτησίας σε όργανα νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου που ο νόμος αυτός ιδρύει, εφόσον τα διαιτητικά αυτά όργανα, από τα προσόντα και τις γνώσεις τους, αλλά και από τον τρόπο επιλογής τους, καθώς και από την ανεξαρτησία που απολαύουν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, παρέχουν τα εχέγγυα ορθής και αντικειμενικής κρίσης, η δε απόφασή τους υπόκειται σε προβλεπόμενο από το νόμο δικαστικό έλεγχο. Εξάλλου, η ρύθμιση αυτή δεν αντίκειται στο άρθρο 43 παρ. 2 του Συντάγματος, το οποίο προβλέπει τη θέσπιση από την εκτελεστική εξουσία κανόνων δικαίου κατ' εξουσιοδότηση του νομοθέτη. Και τούτο γιατί οι συμπληρωματικοί των γενικών όρων εργασίας κανόνες που, κατά την ειδική διάταξη του άρθρου 22 παρ. 2 του Συντάγματος, προκύπτουν από συμφωνίες των συνδικαλιστικών οργανώσεων εργοδοτών και εργαζομένων, επιτρέπεται να θεσπίζονται και από διαιτησία μη κρατική. Στην προκειμένη περίπτωση, ο ν. 1876/1990 με τον τίτλο «Ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις» κατάρχησε τις διατάξεις του ν. 3239/55 για υποχρεωτική διαιτησία και καθιέρωσε ένα εντελώς διαφορετικό σύστημα επίλυσης των συλλογικών διαφορών εργασίας, θεσπίζοντας το θεσμό του μεσολαβητή (άρθρα 14, 15) και αναθέτοντας τη διαιτησία σε όργανα ενός νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου (άρθρα 16, 17) που ο νόμος αυτός ίδρυσε (ΟΜΕΔ). Ειδικότερα, ο ν. 1876/1990, αφού προέβλεψε ότι, αν οι διαπραγματεύσεις των μερών αποτύχουν, αυτά μπορούν να ζητήσουν τις υπηρεσίες μεσολαβητή ή να προσφύγουν στη διαιτησία (άρθρο 14 παρ. 1) και ότι οι όροι και η διαδικασία της προσφυγής καθορίζονται με ρήτρες των συλλογικών συμβάσεων ή με κοινή συμφωνία των μερών, ελλείψει δε αυτών με τις διατάξεις του νόμου τούτου (άρθρο 14 παρ. 2), στη συνέχεια ορίζει ότι ιδρύεται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, ο «Οργανισμός Μεσολάβησης και Διαιτησίας» με έδρα την Αθήνα, που διοικείται από διοικητικό συμβούλιο στο οποίο μετέχουν κυρίως πανεπιστημιακοί (δύο καθηγητές που υποδεικνύονται από τις συγκλήτους των πανεπιστημίων Αθηνών και Θεσ/νίκης και ένας επιστήμονας που υποδεικνύεται από το ΔΣ της ΕΔΕΚΑ) και εκπρόσωποι των εργοδοτικών και εργατικών συνδικαλιστικών οργανώσεων (ανά έναν εκπρόσωπο του ΣΕΒ, της Γ. και της Έ. Ε. Σ. Ελλάδος και τρεις εκπρόσωποι της ΓΣΕΕ), καθώς και ένας εκπρόσωπος του Υπουργείου Εργασίας και ένα πρόσωπο

αναγνωρισμένου κύρους και έμπειρο σε θέματα εργασιακών σχέσεων, που ορίζεται κατά πλειοψηφία από τα υπόλοιπα μέλη (άρθρο 17 παρ. 1). Περαιτέρω, ο ίδιος νόμος προβλέπει, ότι το διοικητικό αυτό συμβούλιο προσλαμβάνει, ύστερα από δημόσια προκήρυξη των θέσεων μεταξύ πτυχιούχων με εμπειρία σε θέματα εργασιακών σχέσεων, για τριετή ανανεώσιμη θητεία, τους μεσολαβητές και διαιτητές που αποτελούν ειδικό σώμα, ασκούν δημόσιο λειτουργήμα, χωρίς να έχουν την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου, και απολαύουν πλήρους ανεξαρτησίας κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους τα οποία οφείλουν να εκτελούν με αντικειμενικότητα (άρθρο 17 παρ. 2), η δε πρόσληψη τούτων ενεργείται με σύμβαση παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών (άρθρο 3 ΠΔ 147/91, ΦΕΚ 60, Α', που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 17§3 του άνω νόμου), ότι η διαδικασία της μεσολάβησης αρχίζει με αίτηση που υποβάλλουν τα μέρη από κοινού ή χωριστά (άρθρο 15§2), ότι ο μεσολαβητής επιλέγεται από ειδικό κατάλογο μεσολαβητών, σε ασυμφωνία δεν των μερών ορίζεται με κλήρωση (άρθρο 15§3), ότι αν τα μέρη δεν καταλήξουν σε συμφωνία για επίλυση της διαφοράς τους μέσα σε ορισμένη προθεσμία, ο μεσολαβητής μπορεί να υποβάλει δική του πρόταση, η οποία, αν μεν γίνει δεκτή και υπογραφεί από τα ενδιαφερόμενα μέρη, εξομοιώνεται με συλλογική σύμβαση εργασίας, αν δε όχι, θεωρείται απορριφθείσα (άρθρο 15§6). Τέλος, προβλέπεται ότι προσφυγή στη διαιτησία γίνεται σε οποιοδήποτε στάδιο των διαπραγματεύσεων με κοινή συμφωνία των μερών, είτε μονομερώς από ένα μέρος όταν το άλλο αρνείται τη μεσολάβηση, είτε από τους εργαζόμενους όταν αποδέχονται την πρόταση του μεσολαβητή που απορρίπτει ο εργοδότης ή, κατ' εξαίρεση, σε ορισμένες περιπτώσεις (οργανισμών κοινής ωφέλειας κλπ), και αντιστρόφως (άρθρο 16§1), ότι ο διαιτητής, όπως και ο μεσολαβητής (άρθρο 15§3), επιλέγεται με κοινή συμφωνία των μερών από ειδικό κατάλογο διαιτητών, αλλιώς με κλήρωση (άρθρο 16§4) και ότι η απόφασή του, που ισχύει από την επόμενη της υποβολής της αίτησης για μεσολάβηση, εξομοιώνεται με συλλογική σύμβαση εργασίας (άρθρο 16§3), υποκείμενη, συνεπώς, σε καταγγελία κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 12 του νόμου. Με αυτά τα δεδομένα, το θεσπιζόμενο με το ν. 1876/1990 σύστημα επίλυσης των συλλογικών διαφορών εργασίας, που εμπεριέχει ουσιώδη προαιρετικά στοιχεία, δεν προσκρούει στο άρθρο 22§2 του Συντάγματος, διότι η μεσολάβηση και η διαιτησία ανατέθηκαν σε επιφορτισμένα με την άσκηση του δημόσιου τούτου λειτουργήματος πρόσωπα, που επιλέγονται κατά τη διαγραφόμενη στο νόμο διαδικασία, οι δε μεσολαβητές και οι διαιτητές, που αποτελούν ειδικό σώμα και έχουν πλήρη ανεξαρτησία κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, συνιστούν όργανα του με νόμο ιδρυθέντος ΟΜΕΔ, νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου, με το οποίο συνδέονται με σύμβαση παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών. Επίσης με τις διατάξεις διαιτησίας του ίδιου νόμου και μάλιστα εκείνη του άρθρου 16§1γ που προβλέπει δικαίωμα μονομερούς προσφυγής της συνδικαλιστικής οργάνωσης των εργαζομένων στη διαιτησία δεν παραβιάζεται η αρχή της ισότητας (άρθρο 4§1 του Συντάγματος), διότι αυτή έχει ενταχθεί σε ένα πλέγμα διατάξεων που εξασφαλίζουν σε καθένα των δυο παραγόντων (εργαζόμενους και εργοδότες) δυνατότητες και ευχέρειες ισορροπίας στη λειτουργία των αντιθέτων συμφερόντων αυτών χάριν του γενικού συμφέροντος της εργασιακής ειρήνης. Καθόσον ο νόμος καθιέρωσε καταρχήν τον κανόνα της εκούσιας διαιτησίας (άρθρο 16§1 περ. α) και κατ' εξαίρεση χορήγησε δικαίωμα μονομερούς προσφυγής στη διαιτησία: α) σε οποιοδήποτε μέρος, όταν το άλλο αρνήθηκε τη μεσολάβηση (άρθρο 16§1 περ. β), β) στη συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων, εφόσον αποδέχτηκε την πρόταση του μεσολαβητή, που απέρριψε ο εργοδότης (άρθρο 16§1 περ. γ) και γ) στην εργοδοτική πλευρά, ειδικά για τις επιχειρησιακές ΣΣΕ, καθώς και τις συμβάσεις των επιχειρήσεων και οργανισμών κοινής ωφέλειας, αν αποδέχτηκε την πρόταση του μεσολαβητή που απέρριψε η πλευρά των εργαζομένων (άρθρο 16§1 περ. δ). Για τη μονομερή μάλιστα προσφυγή στη διαιτησία της συνδικαλιστικής οργάνωσης των εργαζομένων αξίωσε η οργάνωση αυτή να έχει αποδεχτεί την πρόταση του μεσολαβητή (που ως τρίτος και αντικειμενικός προτείνει δική του λύση στο πλαίσιο των προτάσεων των δύο μερών), ενώ αναστέλλεται η άσκηση του δικαιώματος της απεργίας για διάστημα δέκα (10) ημερών από την ημέρα της προσφυγής. Τέλος, οι διατάξεις του ν. 1876/1990, με όσα προαναφέρθηκαν δεν είναι αντίθετες ούτε προς τη διάταξη εκείνη του άρθρου 8 του Συντάγματος που ορίζει ότι «κανένας δεν στερείται χωρίς τη θέλησή του το δικαστή που του έχει ορίσει ο νόμος. Δικαστικές επιτροπές και έκτακτα δικαστήρια, με οποιοδήποτε όνομα, δεν επιτρέπεται να συσταθούν». Αυτό διότι προεχόντως ο διαιτητής του ν. 1876/1990 με τις υπηρεσίες που προσφέρει, όπως στην προκείμενη περίπτωση που ρύθμισε τους όρους αμοιβής και εργασίας εργαζομένων δεν δικαιοδοτεί αλλά ασκεί κανονιστική λειτουργία, στηριζόμενη στο Σύνταγμα και τον ως άνω νόμο. Συνακόλουθα, η προσβαλλόμενη απόφαση, που έκρινε ότι οι διατάξεις του ν. 1876/1990 δεν προσκρούουν στις παραπάνω διατάξεις του Συντάγματος, δεν υπέπεσε στην πλημμέλεια από το άρθρο 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ και ο αντίθετος τέταρτος λόγος της αναίρεσης πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος. 4. Κατά μεν το άρθρο 6 της 154/1981 Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας (ΔΣΕ), που κυρώθηκε με το ν. 2403/1996, «οι διατάξεις της σύμβασης αυτής δεν παρεμποδίζουν τη λειτουργία συστημάτων επαγγελματικών σχέσεων στα οποία η συλλογική διαπραγμάτευση λαμβάνει

χώρα στο πλαίσιο μηχανισμών ή θεσμών συμφιλώσης και / ή διαιτησίας, στους οποίους μετέχουν εκούσια τα μέρη της συλλογικής διαπραγμάτευσης». Από τη διάταξη αυτή καταρχήν δεν απαγορεύεται ευθέως και με απόλυτο τρόπο η υποχρεωτική διαιτησία, αλλά διευκρινίζεται απλά ότι οι διατάξεις της Σύμβασης δεν παρεμποδίζουν τη λειτουργία συστημάτων επαγγελματικών σχέσεων, στα οποία η συλλογική διαπραγμάτευση των μερών είναι εκούσια. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 5 παρ. 1 αυτής «πρέπει να λαμβάνονται μέτρα που συμβιβάζονται με τις εθνικές συνθήκες με σκοπό την προώθηση της συλλογικής διαπραγμάτευσης», κατά δε το άρθρο 4 «εφόσον η εφαρμογή αυτή της Σύμβασης δεν διασφαλίζεται με συλλογικές συμβάσεις, διαιτητικές αποφάσεις ή κάθε άλλο τρόπο σύμφωνο με την εθνική πρακτική, πρέπει να διασφαλίζεται με τα την εθνική νομοθεσία». Τέλος κατά το άρθρο 8 της Σύμβασης «τα μέτρα που λαμβάνονται για την προώθηση της συλλογικής διαπραγμάτευσης δεν μπορούν να θεσπίζονται με τρόπο που να εμποδίζει τη συλλογική διαπραγμάτευση». Από τις συνδυασμένες αυτές διατάξεις προκύπτει, ότι η ΔΣΕ με αυτές κάνει υποδείξεις προς τους εθνικούς νομοθέτες να προσαρμόσουν την εσωτερική νομοθεσία τους, ώστε οι σχετικές ρυθμίσεις να εξασφαλίζουν τις εκούσιες συλλογικές διαπραγματεύσεις με μέτρα πρόσφορα, ανάλογα με τις εθνικές συνθήκες. Παρέχουν δηλαδή οι άνω διατάξεις απλά κατευθυντήριες οδηγίες προς την εσωτερική νομοθεσία των χωρών που προσχώρησαν στη Σύμβαση και δεν αποτελούν κανόνες ουσιαστικού δικαίου. Μετά την επικύρωση της ΔΣΕ με το ν. 2403/1996 δεν ακολούθησε κάποια πρόσθετη νομοθετική πράξη υλοποίησής της, που να θέτει κανόνες ουσιαστικού δικαίου, από του οποίους να δημιουργούνται δικαιώματα και υποχρεώσεις υπέρ ή σε βάρος των συναλλασσόμενων ιδιωτών. Ούτε βέβαια ο κανόνας του άρθρου 28 παρ. 1 του Συντάγματος μπορούσε έτσι να προσδώσει σ' αυτή τη ΔΣΕ κανονιστική δύναμη που δεν είχε η ίδια. Εξάλλου, οι παραπάνω αποδείξεις, καθόσον αφορά την ελληνική έννομη τάξη, έχουν υλοποιηθεί με το Σύνταγμα που κατοχυρώνει την ελευθερία των συλλογικών διαπραγματεύσεων και την ελεύθερη άσκηση του συνδικαλιστικού δικαιώματος, αλλά και με το ν. 1876/1990, δεδομένου ότι ο θεσμός της υποχρεωτικής διαιτησίας δεν επιβάλλεται ως αποκλειστικό σύστημα διαιτησίας και δεν εκτοπίζει το βασικό στόχο, δηλαδή την προτεραιότητα των συλλογικών διαπραγματεύσεων, αλλά ενεργοποιείται μόνο κατ' εξαίρεση σε περίπτωση που αυτές (διαπραγματεύσεις) αποτύχουν. Παρέπεται απ' αυτά ότι οι διατάξεις του ν. 1876/1990 και μάλιστα εκείνη του άρθρου 16 παρ. 1, όχι μόνο δεν αντίκεινται στο άρθρο 6 της 154 ΔΣΕ, αλλά εναρμονίζονται πλήρως προς αυτό, αφού επιδιώκουν την ειρηνική επίλυση των συλλογικών διαφορών σε κλίμα συμφιλώσης, χωρίς οξύτητες και πιέσεις. Κατ' ακολουθίαν δεν στοιχειοθετείται και πρέπει προεχόντως να απορριφθεί γι' αυτό ως αβάσιμος ο δεύτερος λόγος του αναιρετηρίου, που υποστηρίζει τα αντίθετα και προσδίδει στην αναιρεσιβαλλόμενη την πλημμέλεια από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 ΚΠολΔικ, συνιστάμενη στο ότι το Εφετείο εσφαλμένα απέρριψε την αγωγή του αναιρεσείοντος ως προς την αίτιάσή της ότι με τη διαιτησία παραβιάστηκε η παραπάνω διάταξη του άρθρου 6 της 154 ΔΣΕ. 5. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), που κυρώθηκε με το ν.δ. 53/1974, «κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα η υπόθεσή του να δικαστεί δίκαια, δημόσια και μέσα σε λογική προθεσμία από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο, που λειτουργεί νόμιμα και το οποίο θα αποφασίσει είτε επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως, είτε επί του βασίμου κάθε εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως». Όμως η διάταξη αυτή δεν παραβιάζεται όταν ο διαιτητής του ν. 1876/1990, ασκώντας κανονιστική και όχι δικαιοδοτική αρμοδιότητα και αντλώντας την κανονιστική του εξουσία απευθείας από το Σύνταγμα και το νόμο, ρυθμίζει συλλογικές διαφορές συμφερόντων, κατά τη διαδικασία που προβλέπουν οι ειδικές διατάξεις του ν. 1876/1990, οι οποίες έτσι δεν βρίσκονται σε αντίθεση με αυτή του άρθρου 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ. Εξάλλου οι διαιτητές αυτοί αποτελούν ειδικό σώμα, ασκούν δημόσιο λειτουργήμα, χωρίς να είναι δημόσιοι υπάλληλοι, προσλαμβάνονται με τριετή ανανεώσιμη θητεία, έχουν πλήρη ανεξαρτησία στην εκτέλεση των καθηκόντων τους, αμείβονται από τον ΟΜΕΔ και όχι από τα μέρη, συνδέονται με σύμβαση παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών και επιλέγονται από υποψήφιους που έχουν μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών και αποδεδειγμένη εμπειρία σε θέματα εργασιακών σχέσεων, οι δε αποφάσεις τους έχουν κανονιστικό (ρυθμιστικό) χαρακτήρα και ελέγχονται κατόπιν για το κύρος και τη νομιμότητά του από τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια. Με βάση αυτά κανόνα από τα διάδικα μέρη μετά την έκδοση της διαιτητικής αυτής απόφασης δεν εμποδίζεται να προσφύγει στο αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο και να δικαστεί σε δίκαιη δίκη από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο που θα αποφασίσει και για τις τυχόν αμφισβητήσεις του, καθόσον αφορά τους όρους, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προέρχονται από την απόφαση αυτή του διαιτητού. Συνεπώς ο τρίτος και τελευταίος λόγος αναιρέσεως, με τον οποίο το αναιρεσείον προσάπτει στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση την πλημμέλεια από την ίδια παραπάνω διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 1 ΚΠολΔικ, γιατί εσφαλμένα απέρριψε την αγωγή ως προς την αίτιάσή της ότι με τη διαιτητική απόφαση παραβιάστηκε η διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

6. Μετά απ' όλα αυτά, όπως ζητεί και η παρεμβαίνουσα με τους βάσιμους ισχυρισμούς της πρόσθετης παρέμβασής της, πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της η αίτηση αναίρεσης και να καταδικαστεί το αναιρεσείον στη δικαστική δαπάνη των αναιρεσιβλήτων και της παρεμβαίνουσας (άρθρα 176, 182 παρ. 1 και 183 ΚΠολΔικ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Συνεκδικάζει τις αναφερόμενες στο σκεπτικό αίτηση αναίρεσης και πρόσθετη παρέμβαση.

Απορρίπτει την από 13-1-2004 αίτηση του σωματείου με την επωνυμία «Πανελλήνιος Ομοσπονδία Ξενοδόχων» (ΠΟΞ), για αναίρεση της 2781/2003 απόφασης του Εφετείου Αθηνών. Και

Καταδικάζει το αναιρεσείον αυτό σωματείο στη δικαστική δαπάνη επτακοσίων εβδομήντα (770) ευρώ: α) καθενός από τους δυο αναιρεσιβλήτους και β) της προσθέτως παρεμβαίνουσας.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα στις 10 Ιουνίου 2004.

Δημοσιεύθηκε στο ακροατήριο στις 24 Ιουνίου 2004.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Πρόεδρος: Γεώργιος Κάπος.

Εισηγητές: Αχιλλέας Νταφούλης

Λήμματα: Παρέμβαση

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

Δημοσίευση: ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΔΣΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Έτος: 2004 **Τόμος:** 5 **Σελ.:**